

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 319

van **MAURITS VANDE REYDE**

datum: 25 januari 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Imec - Rol in Europese Chip Act (2)

De Europese Commissie formuleerde eerder al de ambitie om een Europese halfgeleider- en chipindustrie uit te bouwen. Dit moet de strategische afhankelijkheid van Europa op het vlak van halfgeleiders verminderen.

Het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec) was en is betrokken bij de uitwerking van de European Chip Act en er zou ook een belangrijke rol weggelegd zijn voor imec als Europees onderzoekscentrum binnen deze Chip Act. Dit is uiteraard een internationale erkenning van imec, dat sinds de oprichting in 1984 uitgroeide tot het grootste Europese onderzoekscentrum op het gebied van onder andere nano-elektronica en chip- en nanotechnologie. Het is een internationaal expertisecentrum, waar onderzoekers uit de hele wereld en uit verschillende sectoren samenwerken aan de ontwikkelingen van nieuwe technologieën op basis van halfgeleiders.

In de commissie Economie op 17 februari 2022 gaf toenmalig bevoegd minister Crevits toelichting bij de stand van zaken over de besprekingen hierover. De minister gaf aan dat de besprekingen nog liepen en dat het bewaken van de onafhankelijkheid van imec een cruciaal aandachtspunt is in deze besprekingen. Er waren immers signalen over ongerustheid dat een Europese rol voor imec de autonomie van de instelling zou beperken. Volgens minister Crevits was er geen enkele indicatie dat deze ongerustheid gegrond was/is.

De European Chip Act gaat gepaard met aanzienlijke extra onderzoeksbudgetten en Europese middelen voor het opzetten van pilootlijnen. Met een centrale rol voor imec zou imec zijn financiering kunnen versterken, wat zou inspelen op de nood aan extra financiering om de internationale leiderschapspositie als onderzoekscentrum te kunnen behouden. Vlaanderen kan deze financiering wellicht niet alleen dragen.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 88 van 20 oktober 2022 gaf de minister een stand van zaken. Hij stelde onder andere:

“Op dit moment wordt de tweede herziene compromistekst behandeld in Raadswerkgroep Industrie. Een eerste bespreking van de EU Chipswet in COREPER staat gepland op 4 november. Openstaande kwesties zullen tijdens deze bijeenkomst besproken worden.

Imec zal een belangrijke rol spelen binnen de eerste pijler van de EU Chipswet. Deze pijler heeft tot doel grootschalige technologische capaciteitsopbouw en innovatie in het chips-ecosysteem van de EU te ondersteunen en de overgang van 'lab to fab' te verbeteren. Dit zal op zijn beurt bijdragen tot het hoofddoel van de EU Chip Act: het

Europese halfgeleider ecosysteem versterken, het marktaandeel van de EU verhogen en de strategische onafhankelijkheid van de EU te vergroten.

Meer concreet zal bij imec de focus liggen op het versterken van de bestaande en tevens het ontwikkelen van nieuwe pilootlijnen - cleanrooms - om de ontwikkeling en toepassing van geavanceerde halfgeleidertechnologieën van de volgende generatie mogelijk te maken.”

Wat is inmiddels de stand van zaken m.b.t. de besprekingen en de rol van imec in de plannen voor de uitbouw van een Europese chipindustrie? Welke verdere besprekingen hebben nog plaatsgevonden? Met welk resultaat? In welke verdere timing is voorzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 319 van 25 januari 2023

van **MAURITS VANDE REYDE**

Op 1 december 2022 heeft de Raad zijn standpunt ("algemene oriëntatie") aangenomen over de door de Europese Commissie voorgestelde EU Chipswet. Deze algemene oriëntatie vormt het formele onderhandelingsstandpunt van de Raad tijdens de triloogbesprekingen die weldra zullen starten.

Wat het budgettaire plaatje betreft vraagt de Raad aan de Europese Commissie om een alternatieve oplossing te zoeken zodat de totale geplande begroting van 3,3 miljard euro gehandhaafd kan worden en dat er geen beroep moet gedaan worden op het hergebruik van additionele vrijgemaakte middelen uit het Europees Onderzoeksprogramma (ter waarde van 400 miljoen euro). De Raad onderstreept dat de bijdrage van Horizon Europa aan de begroting voor de EU Chipswet moet worden gehandhaafd op 1,65 miljard euro.

In het najaar van 2022 hebben ook verschillende comités van het Europese Parlement een eigen opinierapport uitgebracht over de EU Chipswet. Het Comité industrie, Onderzoek en Energie (ITRE) heeft de leiding in dit dossier en nam op 24 januari 2023 het wetsvoorstel van de EU Chipswet aan.

Wat betreft de financiering van de EU Chipswet is het Europees parlement van mening dat er "vers geld" op tafel moet komen. Concreet vraagt het Europees Parlement dat er extra geld wordt toegewezen tijdens de tussentijdse evaluatie van het meerjarig financieel kader, de zevenjarige EU-begroting. Op deze manier willen ze nieuwe middelen vinden om te voorkomen dat de financiering van de EU Chipswet te veel de andere EU-programma's, zoals Horizon Europa, belast.

Het onderhandelingsmandaat van het Europees Parlement zal worden bekendgemaakt bij de opening van de plenaire vergadering van 13 tot 16 februari in Straatsburg. Hierna zullen de triloogbesprekingen tussen het Europees Parlement, de Raad – onder leiding van het Zweedse voorzitterschap – en de Europese Commissie van start gaan met het oog op finalisatie van de onderhandelingen aan het eind van het Zweeds Voorzitterschap.

Imec speelt een sleutelrol in het halfgeleidersecosysteem en kan een spilfiguur zijn in de uitvoering van de EU Chipswet. Het wetsvoorstel voorziet een Europees budget van 43 miljard euro (zowel publieke als private financiering en investeringen, voor de periode 2023 - 2030). 11 miljard euro (combinatie publieke, Europese en lidstaat, en private middelen) zou gaan naar onderzoek voor de ontwikkeling van almaar performantere, kleinere en energiezuinigere chips. Imec, dat wereldfaam geniet in het onderzoek in nanotechnologie en micro-electronica, zou aanspraak kunnen maken op een deel van deze middelen door in te tekenen op een competitief oproepensysteem in het kader van de Chips Gezamenlijke Onderneming. De opzet zou dan kunnen zijn dat imec zich toelegt op het versterken van de bestaande en tevens het ontwikkelen van nieuwe pilootlijnen.